

Asia: VN/14277/2025

Lausuntopyyntö hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne ehdotetuista hyte-kertoimen indikaattorien tavoitearvoista (3 §) ja laskentatavasta (3 a §)?

Tuki- ja liikuntaelinliitto Tule ry pitää esitettyjä ehdotuksia oikeansuuntaisina.

Tuki- ja liikuntaelinliitto Tule ry pitää AUDIT-kyselyiden minimimäärän kirjaamista kannatettavaa. On kuitenkin epäselvää mihin perustuu syntyvien lasten määrään sidottu tavoitearvo? Tuo määrä saadaan täyteen neuvolapalveluiden kautta, jossa tulevat vanhemmat tavoitetaan erinomaisesti ja alkoholinkäyttöä kartoitetaan rutiiniomaisesti. Vaikka työikäisten alkoholinkäytössä on havaittavissa laskua, tulee riskikäyttäjiä heidän keskuudestaan tunnistaa laajemmin kuin vain vauvaperheissä. Eläkeikäisten alkoholin riskikäyttö on lisääntynyt viime vuosina. Tuki- ja liikuntaelinliitto Tule ry ehdottaa, että minimiarvo perustuisi hyvinvointialueen 18-vuotta täyttäneiden asukkaiden määrään.

Lonkkamurtumat on tärkeä indikaattori, sillä se heijastaa monia kansanterveyden osa-alueita kuten toimintakykyä, liikuntaa, lihasvoimaa, luustoterveyttä, tasapainoa ja ravitsemusta, kroonisten sairauksien ja lääkitysten hallintaa, elinympäristön saavutettavuutta jne. Lonkkamurtumat lisäävät kuolleisuusriskiä ja niiden seurauksena toimintakyky heikkenee usein pysyvästi, mikä lisää pitkäaikaishoidon tarvetta. Iso osa satojen miljoonien eurojen kustannukset aiheuttavista lonkkamurtumista olisi ennaltaehkäistävissä hyvinvointialueilla tehtävän työn avulla esim. kaatumisen ehkäisyn työllä, toimivilla hoitopoluilla sekä murtumariskin ja osteoporoosin tunnistamisella.

Lonkkamurtumat-indikaattorissa tulisi huomioida, että lonkkamurtuman ilmaantuvuus suurenee yli 10-kertaiseksi 60 ja 80 vuoden iän välillä. Vanhimmissa ikäryhmissä ilmaantuvuuden kasvu on eksponentiaalista. Nyt ehdotettu indikaattori ”lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä” asettaa eri ikärakenteiset hyvinvointialueet erilaiseen asemaan. Siispä indikaattori tulisi ikävakioida erikseen esim. 75 tai 80 vuotta täyttäneille.

Lähde:

Lonkkamurtuma. Käypä hoito -suositus. Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin ja Suomen Ortopediyhdistyksen asettama työryhmä. Helsinki: Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, 2017 (viitattu 19.8.2025). Saatavilla internetissä <https://www.kaypahoito.fi/hoi50040#K1>

2. Huomionne ehdotetuista pelastustoimen riskikertoimen tekijöistä ja niiden painokertoimista (4 §)?

-

3. Muut mahdolliset huomionne asetuksesta?

-

Kinnunen Marja
Tuki- ja liikuntaelinliitto Tule ry